

Anàlisi de l'impacte de l'increment de l'IVA en les activitats sanitàries, hospitalàries i socials realitzades pels centres de la XSUP

Comissió Economicofinancera del CSC

Novembre de 2012

Índex

1. Introducció	4
2. Àmbit descriptiu	4
3. Cost segons tipologia d'entitat	5
4. Estimació dels sobre costos del sector concertat de salut com a conseqüència dels increments en els tipus impositius de l'iva	11
5. Anàlisi de l'efecte increment de l'IVA en les decisions d'outsourcing en el sector salut.....	14
6. Conclusions	19

1. Introducció

L'objecte del present article és l'anàlisi de l'impacte que representa l'increment dels tipus de l'Impost sobre el Valor Afegit en les activitats sanitàries, hospitalàries i socials realitzades pels centres de la Xarxa Sanitària d'Utilització Pública de Catalunya (XSUP), fent evident la problemàtica que s'origina com a conseqüència del sobrecost que per a les entitats que desenvolupen aquestes activitats suposa la no deducció de les quotes d'IVA suportat en l'adquisició de béns o serveis de les activitats exemptes.

La normativa actual, Llei 37/1992 de 28 de desembre, de l'Impost sobre el Valor Afegit, estableix un conjunt d'activitats que per la seva naturalesa, i amb l'objectiu d'establir mesures protectores, queden regulades com a exemptes d'aquest impost indirecte.

Aquestes exempcions provoquen un resultat diferent al de la resta de tributs, atès que mentre per a aquests les exempcions s'estableixen en benefici del subjecte passiu de l'Impost, en l'IVA els beneficiaris són els adquirents dels béns o serveis subjectes a gravamen, que generalment no tenen la consideració de subjectes passius del tribut. Així mateix, les exempcions limiten el dret a la deducció dels subjectes passius, excepte en el cas que es tracti d'exempcions plenes.

De l'anàlisi de les activitats que realitzen els centres de la Xarxa Sanitària d'Utilització Pública, es desprèn que aquests bàsicament realitzen activitats relacionades amb l'activitat d'hospitalització i assistència sanitària, activitats que tal i com s'estableix en l'article 20 de la Llei de l'Impost sobre el Valor Afegit estan exemptes de l'Impost. Aquells centres que emeten algunes factures amb IVA, això els representarà poder-se deduir una part proporcional de l'IVA suportat, el que es coneix com "prorrata", però aquesta és una via residual i poc rellevant en la majoria dels centres.

2. Àmbit descriptiu

Evolució històrica de l'IVA

L'IVA, impost indirecte sobre el consum i que suporta el consumidor final, es va introduir a l'Estat espanyol l'any 1986 amb l'entrada a la Comunitat Econòmica Europea. La Llei que regula aquest tribut és la Llei 37/1992 de 28 de desembre, en què es va fer una reforma a nivell comunitari per adaptar-ho al mercat i suprimir els impostos fronterers.

El següent quadre ens mostra l'evolució dels tipus d'IVA a Espanya des que aquest impost indirecte va entrar en funcionament.

Entrada en vigor	1 Gener de 1986	1 Gener de 1992	1 Agost de 1992	1 Gener de 1993	1 Gener de 1995	1 Juliol de 2010	1 Setembre de 2012
General	12%	13%	15%	15%	16%	18%	21%
Reduit	6%	6%	6%	6%	7%	8%	10%
Superreduit	-	-	-	3%	4%	4%	4%
Incrementat	33%	33%	28%	-	-	-	-

Les dues darreres modificacions en els tipus d'IVA han comportat sobre costos rellevants per a les entitats del sector salut, com a consumidors finals. Per una part la *Ley 26/2009 de 23 de diciembre de presupuestos de l'Estat* del 2010, introduí una modificació substancial a l'alça en els tipus general i reduït que entraren en vigor des de l'1 de juliol de 2010 i per altra banda el recent *Reial Decret Llei 20/2012, de 13 de juliol, de mesures per a garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat*, publicat al BOE del dissabte 14 de juliol, contempla un nou increment dels tipus impositius general i reduït que ha entrat en vigor el passat dia 1 de setembre de 2012.

En una mica més de dos anys hem vist com el tipus general i el reduït s'han incrementat de forma rellevant, 5 punts i 3 punts percentuals respectivament¹.

El tipus general de l'IVA grava tots els productes que no estan inclosos en les categories reduïda i superreduïda. Aquests són els principals productes que estan inclosos en aquestes dues últimes categories:

- **Principals béns i serveis amb IVA reduït:** l'aigua, la majoria dels aliments, els productes sanitaris (se n'exclouen la cosmètica i la higiene personal), la construcció d'habitatges, els productes d'hostaleria i restauració, el transport de viatgers i equipatges per terra, mar i aire, la recollida d'escombraries, els espectacles esportius per a aficionats no professionals. Estaven en aquest grup i s'han tret, passant al tipus general del 21%, els serveis de perruqueria, flors i plantes ornamentals, els serveis funeraris, les entrades d'espectacles culturals, els serveis de televisió digital, entre d'altres.
- **Principals béns i serveis amb IVA super-reduït:** els aliments bàsics: pa (excepte l'integral i altres pans especials, que són amb IVA reduït), farina, llet, formatge, ous, fruita, verdura, hortalisses, llegums, tubercles i cereals; els llibres, els diaris i les revistes, el material escolar, els medicaments, els vehicles per a persones amb mobilitat reduïda i els habitatges de protecció oficial de règim especial.

3. Cost segons tipologia d'entitat

En funció de l'activitat principal del centre l'impacte que ha pogut tenir l'increment del tipus d'IVA en el seu compte d'explotació pot ser diferent segons el pes que representen, en el seu compte de pèrdues i guanys, els diferents tipus de despesa, ja que ens trobarem amb despeses al tipus del 4%, del 10% o del 21%. Com a fet més significant està la despesa de personal, que és la despesa amb un pes més important i no suporta IVA per tant, el percentatge que representi dins de les despeses del centre pot ser molt determinant en el sobre cost que li representi a l'entitat l'increment de l'IVA.

Així doncs, en primer lloc hem establert les diferents estructures de despeses que tenen els centres en funció de les activitats que realitzen i quin tipus d'IVA els hi correspon en cada epígraf de despesa.

¹ FONT: <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/politica/rajoy-apuja-liva-elimina-una-paga-extra-als-funcionaris-reduceix-prestacio-per-desocupacio-2061001>.

Pel que fa als hospitals de pacients aguts i partint de les darreres dades disponibles de la Central de Balanços del CatSalut (les corresponents a l'exercici 2010) i distingint entre els diferents grups d'hospitals atenent a la seva classificació estructural.

HOSPITALS D'AGUTS	% sobre total despeses				IVA	IVA 2010	IVA 2012
	G1	G2	G3	G4			
I. DESPESES D'EXPLOTACIÓ	98,77	97,8	97,98	98,17			
1. Reducció d'existències de productes acabats	0	0	0	0			
2. Aprovisionaments	33,8	27,3	31,51	35,74			
a) Consum de fàrmacs específics	5,09	7,03	12,26	16,3	4%	4%	4%
b) Consum de material sanitari	6,38	6,49	8,58	9,12	7%	8%	10%
c) Consum d'altres aprovisionaments	2,65	1,61	1,52	1,83	16%	18%	21%
d) Treballs realitzats per altres empreses o professionals	19,68	12,17	9,15	8,48			
d.1 Serveis d'alimentació	1,37	1,6	1,04	0,73	7%	8%	10%
d.2 Serveis de bugaderia	0,46	0,57	0,62	0,35	16%	18%	21%
d.3 Serveis de neteja	2,63	2,11	1,42	2,32	16%	18%	21%
d.4 Serveis de seguretat	0,25	0,4	0,34	0,29	16%	18%	21%
d.5 Altres treballs o serveis	14,97	7,47	5,73	4,79			
3. Despeses de personal	54,39	61,14	58,75	54,66			-
a) Sous, salaris i assimilats	42,97	49	47,3	44,42			
b) Càrregues socials	11,42	12,14	11,45	10,23			
4. Dotacions per amortitzacions d'immobilitzat	3,12	3,71	2,38	2,72			-
5. Variació de les provisions de circulat	0,32	0,26	0,22	0,19			-
6. Altres despeses d'explotació	7,13	5,39	5,11	4,87			
a) Serveis exteriors	6,86	4,96	4,97	4,57	16%	18%	21%
b) Tributs	0,18	0,06	0,07	0,15			-
c) Altres despeses d'explotació	0,09	0,28	0,07	0,16	16%	18%	21 %
d) Dotació al fons de reversió	0	0,09	0	0			-
Increment % despeses totals - modificació tipus 2010	0,34%	0,28%	0,28%	0,29%			
Increment % despeses totals - modificació tipus 2012	0,54%	0,46%	0,46%	0,48%			
Increment total % despeses totals	0,88%	0,74%	0,74%	0,77%			

L'impacte de l'increment d'IVA , tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **entre un 0,70% i 0,90%** sobre el total de les despeses d'explotació, d'augment de despesa dels centres hospitalaris.

Fent el mateix anàlisi en el cas dels centres de salut mental i partint de les dades de la Central de Balanços del CatSalut de l'exercici 2010 (les darreres disponibles).

CENTRES DE SALUT MENTAL		%	IVA	IVA 2010	IVA 2012
I. DESPESES D'EXPLOTACIÓ	91,7				
1. Reducció d'existències de productes acabats	0,02				
2. Aprovisionaments:	13,4				
a) Consum de fàrmacs específics	2,17	4%	4%	4%	
b) Consum de material sanitari	0,68	7%	8%	10%	
c) Consum d'altres aprovisionaments	2,63	16%	18%	21%	
d) Treballs realitzats per altres empreses o profess.	7,95				
d.1 Serveis d'alimentació	1,76	7%	8%	10%	
d.2 Serveis de bugaderia	0,46	16%	18%	21%	
d.3 Serveis de neteja	3,15	16%	18%	21%	
d.4 Serveis de seguretat	0,58	16%	18%	21%	
d.5 Altres treballs o serveis	1,99				
3. Despeses de personal	66,1				-
a) Sous, salaris i assimilats	52,1				
b) Càrregues socials	14				
4. Dotacions per amortitzacions d'immobilitzat	2,75				-
5. Variació de les provisions de circulat	0				-
6. Altres despeses d'explotació	9,38				
a) Serveis exteriors	8,16	16%	18%	21%	
b) Tributs	0,18				-
c) Altres despeses d'explotació	0,2	16%	18%	21 %	
d) Dotació al fons de reversió	0,85				-
Increment % despeses totals - modificació tipus 2010		0,33%			
Increment % despeses totals - modificació tipus 2012		0,50%			
Increment total % despeses totals		0,83%			

L'impacte de l'increment d'IVA , tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **un 0,8%** sobre el total de les despeses d'explotació, d'augment de despesa dels centres de salut mental.

Fent el mateix anàlisi en el cas dels centres o hospitals sociosanitaris i partint de les dades de la Central de Balanços del CatSalut de l'exercici 2010 (les darreres disponibles).

CENTRES SOCIOSSANITARIS

	%	IVA	IVA 2010	IVA 2012
I. DESPESES D'EXPLOTACIÓ	95,0			
1. Reducció d'existències de productes acabats	0,02			
2. Aprovisionaments:	22,4			
a) Consum de fàrmacs específics	2,53	4%	4%	4%
b) Consum de material sanitari	2,23	7%	8%	10%
c) Consum d'altres aprovisionaments	2,06	16%	18%	21%
d) Treballs realitzats per altres empreses o profess.	15,6			
d.1 Serveis d'alimentació	6,49	7%	8%	10%
d.2 Serveis de bugaderia	0,79	16%	18%	21%
d.3 Serveis de neteja	2,34	16%	18%	21%
d.4 Serveis de seguretat	0,34	16%	18%	21%
d.5 Altres treballs o serveis	5,59			
3. Despeses de personal	58,4			-
a) Sous, salaris i assimilats	45,9			
b) Càrregues socials	12,7			
4. Dotacions per amortitzacions d'immobilitzat	2,41			-
5. Variació de les provisions de circulat				-
6. Altres despeses d'explotació	11,8			
a) Serveis exteriors	11,2	16%	18%	21%
b) Tributs	0,5			-
c) Altres despeses d'explotació	0,27	16%	18%	21 %
d) Dotació al fons de reversió	0,35			-
Increment % despeses totals - modificació tipus 2010	0,43%			
Increment % despeses totals - modificació tipus 2012	0,69%			
Increment total % despeses totals	1,11%			

L'impacte de l'increment d'IVA , tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **un 1,1%** sobre el total de les despeses d'explotació, d'augment de despesa dels centres o hospitals sociosanitaris.

Estimant un anàlisi de la distribució de despeses d'explotació en el cas de centres residencials i de centre de dia.

CENTRES RESIDENCIALS

	%	IVA	IVA 2010	IVA 2012
I. DESPESES D'EXPLOTACIÓ	86,8			
1. Reducció d'existències de productes acabats	0,02			
2. Aprovisionaments:	20,4			
a) Consum de fàrmacs específics	1,53	4%	4%	4%
b) Consum de material sanitari	0,65	7%	8%	10%
c) Consum d'altres aprovisionaments	2,2	16%	18%	21%
d) Treballs realitzats per altres empreses o profess.	16			
d.1 Serveis d'alimentació	6,65	7%	8%	10%
d.2 Serveis de bugaderia	1,14	16%	18%	21%
d.3 Serveis de neteja	2,3	16%	18%	21%
d.4 Serveis de seguretat	0,34	16%	18%	21%
d.5 Altres treballs o serveis	5,59			
3. Despeses de personal	52,2			-
a) Sous, salaris i assimilats	42,1			
b) Càrregues socials	10,1			
4. Dotacions per amortitzacions d'immobilitzat	2,41			-
5. Variació de les provisions de circulat				-
6. Altres despeses d'explotació	11,8			
a) Serveis exteriors	11,2	16%	18%	21%
b) Tributs	0,5			-
c) Altres despeses d'explotació	0,27	16%	18%	21 %
d) Dotació al fons de reversió	0,35			-

Increment % despeses totals - modificació tipus 2010	0,42%
---	--------------

Increment % despeses totals - modificació tipus 2012	0,67%
---	--------------

Increment total % despeses totals	1,09%
--	--------------

L'impacte de l'increment d'IVA , tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **un 1,1%** sobre el total de les despeses d'explotació, d'augment de despesa dels centres de serveis residencials.

Estimant un anàlisi de la distribució de despeses d'explotació en el cas de centres d'atenció primària.

CENTRES ATENCIÓ PRIMÀRIA		%	IVA	IVA 2010	IVA 2012
I. DESPESES D'EXPLOTACIÓ	99,99				
1. Reducció d'existències de productes acabats					
2. Aprovisionaments:	10,51				
a) Consum de fàrmacs específics	0,59	4%	4%	4%	
b) Consum de material sanitari	2,82	7%	8%	10%	
c) Consum d'altres aprovisionaments	0,46	16%	18%	21%	
d) Treballs realitzats per altres empreses o profess.	6,64				
d.1 Serveis d'alimentació	0	7%	8%	10%	
d.2 Serveis de bugaderia	0	16%	18%	21%	
d.3 Serveis de neteja	2,87	16%	18%	21%	
d.4 Serveis de seguretat	0,05	16%	18%	21%	
d.5 Altres treballs o serveis	3,73				
3. Despeses de personal	83,94				-
a) Sous, salaris i assimilats	67,64				
b) Càrregues socials	16,3				
4. Dotacions per amortitzacions d'immobilitzat	1,55				-
5. Variació de les provisions de circulat	0,08				-
6. Altres despeses d'explotació	3,91				
a) Serveis exteriors	3,9	16%	18%	21%	
b) Tributs	0,01				-
c) Altres despeses d'explotació	0,01	16%	18%	21 %	
d) Dotació al fons de reversió	0				-

Increment % despeses totals – modificació tipus 2010	0,17%
---	--------------

Increment % despeses totals – modificació tipus 2012	0,28%
---	--------------

Increment total % despeses totals	0,45%
--	--------------

L'impacte de l'increment d'IVA , tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **un 0,45%** sobre el total de les despeses d'explotació, d'augment de despesa dels centres d'atenció primària.

4. Estimació dels sobre costos del sector concertat de salut com a conseqüència dels increments en els tipus impositius de l'iva

Partint del pressupost de la Generalitat de Catalunya per a l'exercici 2012 i en concret dels corresponents a concertació de serveis tant pel que fa al Servei Català de la Salut i als de l'Institut Català de Salut i fent extensió dels percentatges d'impacte calculats en l'apartat tercer pel que fa a l'atenció especialitzada i a l'atenció primària.

El pressupost 2012 corresponent al CatSalut es pot distribuir en els següents programes (en euros).

Pressupost CatSalut	
Programa	2012
121 Direcció i Administració Generals	57.600.703,02
411 Atenció Primària de Salut	1.331.071.005,26
412 Atenció Especialitzada de Salut	4.169.616.637,06
415 Transferències Internes ICS	2.657.868.315,19
419 Transport Sanitari i Emergències Mèdiques	290.400.000,00
TOTAL PRESSUPOST CATSALUT	8.506.556.660,53

Aquesta distribució ens permet poder determinar les bases sobre les quals aplicar els percentatges calculats al tercer apartat. Si sobre aquest quadre concretarem una mica més centrant-nos en la prestació de serveis amb mitjans aliens (article 25, concepte 251).

Pressupost CatSalut	2012
Concerts	4.114.066.842,10
ATENCIÓ ESPECIALITZADA (412)	3.544.166.842,10
Salut Mental	319.900.000,00
Hemodiàlisi	88.400.000,00
Rehabilitació	33.200.000,00
Oxigenoteràpia	29.800.000,00
Atenció hospitalària aguts	2.709.166.842,10
Atenció sociosanitària	341.000.000,00
Altres	22.700.000,00
ATENCIÓ PRIMÀRIA (411)	279.500.000,00
TRANSPORT SANITARI I EMERGÈNCIES MÈDIQUES (419)	290.400.000,00
MHDA (412)	392.513.944,00
TOTAL Prestació de serveis amb mitjans aliens	4.506.580.786,10

Per altra banda, cal tenir presents els recursos assignats des del CatSalut al proveïdor més important del sistema, l'Institut Català de la Salut, i com aquests, partint del seu pressupost, es distribueixen entre els diferents programes.

TRANSFERÈNCIES INTERNES PER SERVEI CATALÀ DE LA SALUT (415)	2.657.868.315,19
Transferències corrents a l'ICS (Art.42)	2.644.868.315,19
Transferències de capital a l'ICS (Art.72)	13.000.000,00

Pressupost INSTITUT CATALÀ DE LA SALUT	2012
ATENCIÓ PRIMÀRIA	1.122.601.836,24
ATENCIÓ ESPECIALITZADA	1.545.302.090,86
DIRECCIÓ I ADMINISTRACIÓ	59.964.388,09
TOTAL DESPESES	2.727.868.315,19

Transferències rebudes de CatSalut	2.657.868.315,19
Altres Ingressos	70.000.000,00
TOTAL INGRESSOS ICS	2.727.868.315,19

Amb totes aquestes bases pel càlcul, podem resumir en el següent quadre els recursos destinats als diferents àmbits d'atenció en salut (en euros).

	CatSalut	ICS	Total
Atenció Primària	279.500.000,00	1.122.601.836,24	1.402.101.836,24
Atenció Especialitzada	2.883.266.842,10	1.545.302.090,86	4.428.568.932,96
Atenció Sociosanitària	341.000.000,00		341.000.000,00
Salut Mental	319.900.000,00		319.900.000,00
Total	3.823.666.842,10	2.667.903.927,10	6.491.570.769,20

Amb aquestes bases, apliquem els percentatges analitzats a l'apartat tercer distingint els impactes de sobrecost de les dues darreres pujades de l'IVA, la que es va aplicar a partir del juliol de 2010 i la que ha entrat en vigor a partir del setembre d'enguany.

PRIMER TRAM (tipus aplicats a partir de juliol 2010)

No es té en compte ni la despesa en MHDA ni en transport sanitari

	% promig IVA/despeses	Import
Atenció Primària	0,17%	2.439.657,20
Atenció Especialitzada	0,29%	4.135.148,84
Atenció Sociosanitària	0,43%	5.995.387,45
Salut Mental	0,33%	4.598.894,02
TOTAL		17.169.087,51

SEGON TRAM (tipus aplicats a partir de setembre de 2012)

No es té en compte ni la despesa en MHDA ni en transport sanitari

	% promig IVA/despeses	Import
Atenció Primària	0,28%	3.857.182,15
Atenció Especialitzada	0,49%	21.546.095,00
Atenció Sociosanitària	0,69%	2.335.850,00
Salut Mental	0,50%	1.612.935,80
		29.352.062,95

TOTAL TRAMS

No es té en compte ni la despesa en MHDA ni en transport sanitari

	% promig IVA/despeses	Import
Atenció Primària		6.296.839,35
Atenció Especialitzada		25.681.243,84
Atenció Sociosanitària		8.331.237,45
Salut Mental		6.211.829,82
		46.521.150,46

Arribem a la conclusió que l'impacte de sobrecost que els dos darrers increments de l'IVA han comportat pel sector concertat de salut i pels diferents àmbits d'atenció, es pot concretar en una xifra al voltant dels **46,5 milions d'euros**.

Aquesta xifra és major si hi afegim la incidència, amb els percentatges determinats a l'apartat tercer, sobre aquella part que no correspon a activitat concertada amb el CatSalut (percentatge de serveis assistencials amb cobertura distinta a la del Servei Català de la Salut) i que evidentment també comporta despeses d'explotació. Per la Central de Balanços del CatSalut de l'exercici 2010 (darreres dades disponibles) estímem que les altres prestacions de serveis assistencials distintes de les que es fan pel CatSalut i per l'ICASS suposa un 5,70% del total dels ingressos d'explotació (els ingressos per prestació de serveis assistencials al CatSalut suposen el 91,37% del total dels ingressos d'explotació). Aplicant el percentatge mitjà d'impacte en sobre costos derivats dels augments d'IVA sobre l'estimació d'ingressos amb cobertura distinta del CatSalut, concretaríem una xifra addicional de sobre costos en el sector de salut com a conseqüència dels increments de l'IVA d'aproximadament **2,2 milions d'euros més**.

No hem valorat en aquests impactes, la incidència de l'increment de l'IVA en els pressupostos d'inversió en els centres sanitaris i socials. Tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012 una mateixa inversió s'haurà vist afectada per un increment aproximat del 3-4%, en funció de la seva tipologia.

5. Anàlisi de l'efecte increment de l'IVA en les decisions d'outsourcing en el sector salut

Els increments experimentats pels tipus d'IVA durant els exercicis 2010 i 2012, conjuntament amb la contenció/reducció salarial aplicada al personal de les entitats de salut i socials, fan necessari revisar des d'un punt de vista econòmic les decisions d'outsourcing de serveis en aquestes organitzacions.

A continuació presentem un exemple de l'evolució del cost empresa d'un treballador amb categoria de netejador adscrit al VII Conveni de la XHUP en el període 2010-2012 comparada amb l'evolució del cost empresa d'un treballador amb categoria de netejador adscrit al conveni de neteja d'Edificis i Locals de Catalunya (província de Barcelona).

VII Conveni Col·lectiu dels hospitals de la XHUP i centres d'atenció primària concertats

Jornada anual 1.620 hores

3 Dies lliure disposició (7,5 hores jornada) 1.598 hores

Retribució 2010-2012 (taules salarials d'entitats públiques amb reducció 5,0% des de 01/06/2010)

	RETRIBUCIÓ BRUTA	SS	TOTAL
SUBALTERN	16.857	5.647	22.504

Treballador amb 8 anys antiguitat

	2010	2011	2012
Preu hora	13,89	13,89	13,89
Preu hora (considerant dies lliure disposició)	14,09	14,09	14,09

II Conveni Col·lectiu sector neteja d'Edificis i Locals de Catalunya (Barcelona) 2010-2013

Jornada anual (*) 1.800 hores

3 Dies lliure disposició (7,5 hores jornada) 1.785 hores

(*) estimació jornada anual (jornada referència 40 hores / setmana)

2010

	RETRIBUCIÓ BRUTA	SS	TOTAL	IVA	TOTAL
Netejador	16.454	5.512	21.966	18%	25.920

Treballador amb 8 anys antiguitat 97,6% 115%

2011

	RETRIBUCIÓ BRUTA	SS	TOTAL	IVA	TOTAL
Netejador	16.865	5.650	22.515	18%	26.568

Treballador amb 8 anys antiguitat 100,0% 118%

2012

	RETRIBUCIÓ BRUTA	SS	TOTAL	IVA	TOTAL
Netejador	17.210	5.765	22.975	21%	27.799
Treballador amb 8 anys antiguitat			102,1%		124%

	2010	2011	2012	
Preu hora sense IVA	12,20	12,51	12,76	91,9%
Preu hora sense IVA (considerant dies lliure disposició)	12,31	12,61	12,87	91,4%

	2010	2011	2012	
Preu hora amb IVA	14,40	14,76	15,44	111,2%
Preu hora amb IVA (considerant dies lliure disposició)	14,52	14,88	15,57	110,6%

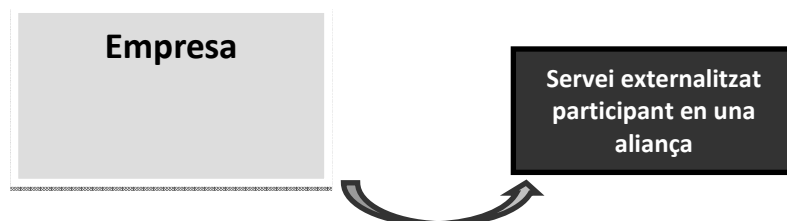
La retribució bruta d'un treballador adscrit al conveni de neteja d'Edificis i Locals de Catalunya era a l'any 2010 un 97,6% de la retribució d'un treballador adscrit al VII conveni de la XHUP; en el 2011 la retribució era equivalent, i en el 2012 era un 102,1% superior. Si es considera el diferencial de jornada anual entre tots dos convenis, el cost empresa hora d'un treballador del conveni de neteja l'any 2012 és aproximadament un 92% del cost empresa hora del VII Conveni de la XHUP, compensant d'aquesta manera la major retribució del conveni de neteja d'Edificis i Locals de Catalunya.

No obstant això, la facturació del servei de neteja està subjecta al tipus general de l'IVA (21% des de setembre del 2012). Si considerem l'efecte impositiu sobre el cost empresa hora del conveni de neteja d'Edificis i Locals de Catalunya, aquest seria superior en un 11% aproximadament al cost empresa del VII Conveni de la XHUP. Per tant, a l'hora de prendre una decisió respecte la idoneïtat o no de subcontractar un servei com el de neteja, caldria considerar si les ofertes suposen una millora en la productivitat del servei que permeti compensar aquesta diferència d'un 11% en cost enfront l'opció de gestió pròpia del servei. Si adicionalment considerem el benefici esperat per l'empresa subcontractada, exemple un 5,0%, en aquest cas el nivell d'eficiència hauria de ser d'un 16% per ser competitius, i això suposant que les despeses d'estructura, subministraments, gestió del servei fossin similars en l'opció de subcontractació i la de servei propi. Aquest diferencial de productivitat és el que hauria d'aportar com a mínim una oferta d'una empresa subcontractada de neteja per poder competir a nivell de cost amb l'opció de gestió pròpia del servei. Evidentment, hi ha altres intangibles que no es poden valorar econòmicament que influeixen en aquest tipus de decisions (gestió de personal, conflictivitat laboral, absentisme, etc.) i que no són objecte d'anàlisi en aquest article.

Amb aquest anàlisi, es posa de manifest, com l'actual context de crisi econòmica, en el qual un escenari de contenció salarial es combina amb un escenari impositiu creixent, exigeix a les empreses subcontractades a ser cada vegada més eficients si volen competir amb les alternatives de gestió pròpia de serveis com el de neteja (contractació directa del personal o

alternatives basades en figures jurídiques que evitin la repercussió impositiva sobre el servei: agrupacions d'interès econòmic, etc.).

Cal també recordar que entre la possibilitat de tenir el servei internalitzat i la de subcontractar-ho tenim altres opcions híbrides que poden reportar forts beneficis fiscals amb l'IVA i, per tant, econòmics, tot atenuant l'impacte negatiu d'aquest impost i les darreres pujades. Veiem exemples.

Externalitzar el servei en una figura d'aliança i cooperació amb altres centres que permeti estalvis fiscals. Aquest seria el cas d'una Agrupació d'Interès Econòmic (AIE) la qual, si s'acompleixen certs requisits, permet facturar sense IVA.

Destaquem a continuació alguns avantatges i desavantatges habituals d'aquesta opció:

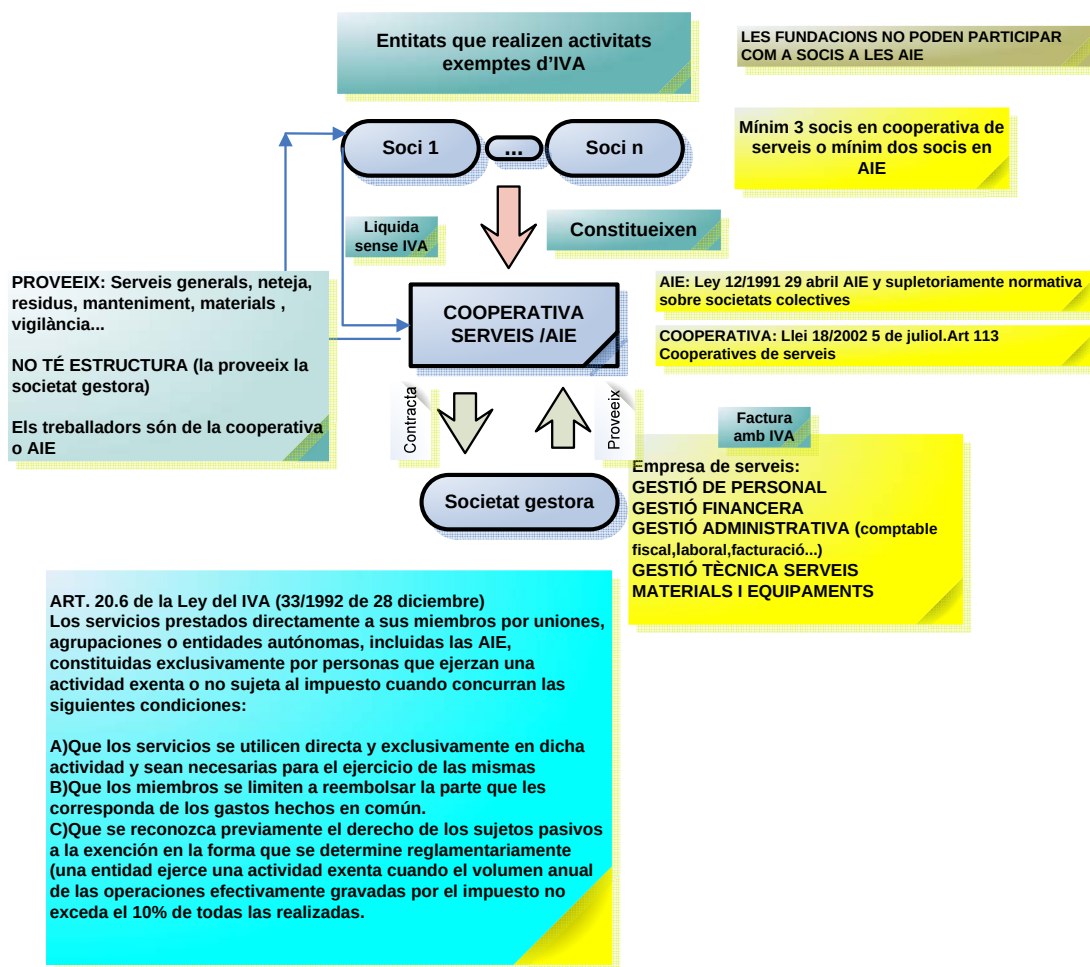
Avantatges

- Reducció dels costos mitjançant economies d'escala, eliminació de funcions duplicades i redundàncies de recursos i infraestructures.
- Major estandardització dels processos, millorant a la vegada la consistència de la informació i la transparència.
- Millora la cartera de serveis, disposant de determinades especialitats o prestacions amb les que seria més difícil que els centres sanitaris comptessin si no hi hagués col·laboració.
- Major poder de negociació en l'especialitat.
- **Possibles avantatges fiscals (IVA).**

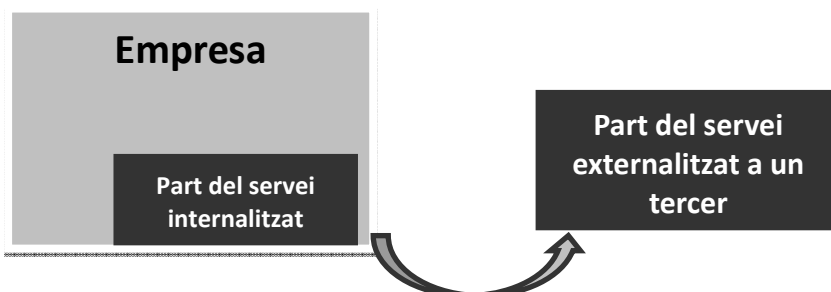
Desavantatges

- Sense considerar l'efecte fiscal, la reducció de costos pot ser més significativa amb l'outsourcing que amb els serveis compartits.
- Risc de processos inflacionaris. Necessitat de control del pressupost.
- Possibles conflictes d'interessos entre els diferents socis o cooperants.

COM EVITAR L'IVA SUPORTAT EN ELS CONTRACTES DE SERVEIS GENERALS?

Externalitzar sols una part del servei, com ara la Direcció a un proveïdor especialista i tenir "els recursos de producció" d'aquest servei, dins l'organització (en nòmina)

Destaquem a continuació algunes avantatges i desavantatges habituals d'aquesta opció:

Avantatges

- Una possible combinació òptima de millora de costos i direcció especialitzada.
- Control de parts estratègiques del procés.
- Possibles avantatges fiscals (IVA).

Desavantatges

- Complexitat de gestió.
- Assumpció de la majoria dels riscos de l'activitat.
- Dificultat de trasllat de la informació i comunicació.
- Riscos de descoordinació.
- Possible postura incòmode per part del subcontractista.

6. Conclusions

- En els centres hospitalaris l'impacte de l'increment d'IVA, tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **entre un 0,70% i 0,90%** d'augment de despesa sobre el total de les despeses d'explotació.
- En els centres de salut mental l'impacte de l'increment d'IVA, tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **un augment de despesa del 0,8%** sobre el total de les despeses d'explotació.
- En els centres o hospitals sociosanitaris l'impacte de l'increment d'IVA, tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **un augment de despesa del 1,1%** sobre el total de les despeses d'explotació.
- En els centres d'atenció primària l'impacte de l'increment d'IVA, tenint en compte les dues variacions produïdes al 2010 i al 2012, representa aproximadament **un augment de despesa del 0,45%** sobre el total de les despeses d'explotació.
- L'impacte de sobrecost que els dos darrers increments de l'IVA han comportat pel sector concertat de salut a Catalunya i pels diferents àmbits d'atenció, es pot estimar en una xifra al voltant dels **50 milions d'euros**.
- L'actual escenari de contenció salarial i escenari impositiu creixent, exigeix a les empreses subcontractades a ser cada vegada més eficients si volen competir amb les alternatives de gestió pròpia de serveis no assistencials (neteja, serveis auxiliars de suport, manteniment, etc.), degut a la reducció del diferencial retributiu entre els convenis dels centres públics i els de les empreses privades, i l'impacte de l'increment dels tipus d'IVA a la factura dels serveis subcontractats. Aquest doble efecte exigeix al sector privat incrementar el nivell d'eficiència de les seves ofertes per ser competitius. Cal també recordar que entre la possibilitat de tenir el servei internalitzat i la de subcontractar-ho tenim altres opcions híbrides que poden reportar forts beneficis fiscals amb l'IVA i, per tant, econòmics, tot atenuant l'impacte negatiu d'aquest impost i les darreres pujades (s'analitzen exemples en aquest informe).